

so se vrstili govori in petje toliko časa, da je prišel čas odhoda.

Jubilanti so pozdravili pismenim potom g. deželnega šolskega nadzornika Frančiška Levca, gosp. župana Ivana Hribarja, g. urednika E. Gangla, gosp. župnika Ivana Vrhovnika, g. prof. Jos. Klemenčiča, gosp. ravnatelja A. Črnivca in odsotna dva tovariša. V spomin na ta veseli dan so se dali jublanti tudi skupno fotografovati in sklenili, da se snidejo zopet dne 3. avgusta letos ter izlete z vlakom, ki odhaja ob 7. uri zjutraj iz Ljubljane, do Javornika, mimo Dobrave in skozi Vintgar v Gorje, kjer bo v Žumrovi restavraciji skupni obed. — Popoldne izlet na Bled in zvečer pa domov. Tega izleta se bodo udeležili tudi vsi zgoraj imenovani pevci in pa večina prijateljev, ki so se udeležili našega slavlja. Umevno je ob sebi, da nam bo vsak tovariš in prijatelj na ta izlet dobrodošel.

Upamo, da bo to zopet lep učiteljski dan, na katerem bomo poživljali svoje utrujene živce z lepim pe-
tjem in navdušenimi napitnicami. Navdušenje bo pa toliko večje, čim več se bo nas zbralo na tem izletu. Torej, prijatelji in tovariši, na svidenje dne 3. avgusta v Vintgarju.

K sklepu moramo tudi omeniti, da smo bili ta dan v Mrakovi gostilnici pri »Levu« izvrstno postreženi ter priporočamo to gostilnico učiteljstvu kar najtopleje. Gostilničar je tudi naročnik »Tovarišev« in »Zvončkov«. Ljubljansko učiteljstvo se shaja v tej gostilnici redno vsako sredo zvečer.

Okrajna učiteljska skupščina za krški okraj se je vršila pod predsedstvom nadzornika Stiasnega dne 22. junija v Krškem. Za svojega namestnika je imenoval predsednik g. ravnatelja Lapajneto, za zapisnikarja sta fungirala nadučitelj Ivan Demšar in učiteljica Emilija Ažmanova, za verifikatorja pa nadučitelj Ivan Benedičič in učiteljica Ana Zevnikova. G. nadzornik je povedal, da se je zmanjšala odstotna mera nerednega šol. obiska (od 82% do 105%). V zadnjih letih so prejele šole učil v vrednosti nad 6000 K. Lokalne učit. knjižnice so se izdatno pomnožile (4039 knjig). Šolarske knjižnice štejejo 3543 številke. — Splošno je ugajal nastop učiteljice Pavline Zirerjeve. Referenta sta bila nadučitelj Lj. Fettich-Frankheim in nadučitelj Lunaček (o učnem načrtu za deške ponavljalne šole), referentinja pa učiteljica Ana Harbichova in Ivana Simončičeva (o enakem načrtu za dekliške ponavljalne šole). Po živahni debati so bili sprejeti referati. Učitelj Ivan Magerle je predaval o dobri podlagi za spise, nadučitelj Ivan Malnarič pa o tem, kako napravimo pouk v ponavljalnicah interesanten in praktičen. — Okr. učit. knjižnica ima 1774 del v 2798 zvezkih, dohodkov je imela 550 K, izdatkov 510 K 24 h. — V dež. učit. skupščino sta odpisana nadučitelja A. Lunaček in Fr. Rant, zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu pa je nadučitelj Ivan Malnarič.

Iz Bele Krajine nam poročajo: Letošnja okrajna učiteljska konferencija se je vršila v Črnomlju dne 30. rožnika točno ob 9. uri zjutraj po običajnem vzporedju. Konferenciji je prisostvoval tudi c. kr. okr. glavar Viktor Parma. Brzjavno je pozdravil učiteljstvo gospod ravnatelj Jeršinovic. Gospod c. kr. okr. šolski nadzornik Josip Turk otvori konferencijo, pozdravi zbrano učiteljstvo in imenuje svojim namestnikom g. nadučitelja Frana Šetino. Zapisnikarjem se izvoli gospodična Konecilija in gospod Kadunc. G. R. Schiller, učitelj v Črnomlju, je praktično nastopil in pohvalno obravnaval z učenci IV. razreda »Žolno« po biologični metodi. Gospodična

učiteljica A. Fabijan in g. nadučitelj M. Bartel sta prebrala podrobni učni načrt, prva za dekliško, drugi za deško ponavljajno šolo. Naslednjo točko je tvorilo strokovno sestavljeno poročilo g. nadzornika. Gospod nadzornik je podal učiteljstvu jasno in temeljito sestavljeno navodilo k pouku za vse učne predmete ter priporočil za dotični predmet tudi najnovejša dela. V knjižnični odbor so bili per acclamationem izvoljeni gg. F. Šetina, R. Schiller, M. Dolenc in gdč. A. Praprotnikova. Istotako so bili izvoljeni v stalni odbor gg. Fr. Šetina, M. Bartel, Fr. Lovšin in gospa Megušarjeva. Nato je gospod nadzornik sklenil konferencijo s trikratnim »Živio« na presvetlega cesarja. Po končani konferenciji je bil skupni obed v hotelu »Grad«. Živahno veselje pa je priklopelo do vrhunca pri kupici naravnega belokranjskega vina v kleti gostilnice Šprajcerjeve, kamor se je zbralo učiteljstvo pred odhodom. Z veselo zavestjo, da so bili vsi naskoki srečno odbiti, da je storil vsak svojo dolžnost in da ni niden tovarišev podlegel pod težkim jarmom bede, boja in dela, smo se razšli na vse vetrove lepe Bele Krajine, da takoj drugi dan zopet sejemo v mlada srca plodonosno seme omike in narodnega napredka.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Iz društva za zgradbo učiteljskega konvikta. Odbor je imel dne 28. junija svojo tretjo sejo. G. predsednik Jakob Furlan naznani, da je imel »koncertni odsek« že tri posvetovanja. Na predlog tajnika g. J. Režka sklene odbor, naprositi okrajna učiteljska društva, da ob katerikoli priliki pobere letnino od članov, zakaj pravi član je le tisti učitelj, oziroma učiteljica, ki plača na leto 2 K. Odbor je nadalje sklenil, da pismenim potom povabi štajersko in goriško deželno učiteljsko zvezo ter volosko in koprsko učiteljsko društvo, da se združijo v »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta« s kranjskimi tovariši, ne oziraje se na 20.000 K, ki jih je že kranjsko učiteljstvo nabralo, seveda pa pod pogojem, da uprizori glede nabiranja denarja za konvikt štajersko, goriško in istrsko učiteljstvo prav tako agitacijo kakor kranjsko učiteljstvo. Odbor stoji na stališču, da pridemo z združenimi močmi prej do zgradbe, kakor pa samo kranjsko učiteljstvo, čeprav ima to že 20.000 K zgradbenega kapitala.* Društveni blagajnik pravi, da je »kolekto poštnih znamk« razposlal tudi na Štajersko in na Primorsko, in sicer v vsak okraj po dve kolekti.

Občni zbor »Narodne Šole« in »Vdovskega učiteljskega društva« bo dne 12. septembra, in sicer letos v telovadnici I. mestne šole v Komenskega ulicah.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“. Odbora »Narodne Šole« in »Vdovskega učiteljskega društva« sta sklenila, da pristopita k hranilnici vsak s štirimi deleži po 50 K. Vivat sequens!

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je praznovalo dne 12. m. m. svojo tridesetletnico. Dasiravno nam je neugodno vreme potegnilo prav debelo črto čez naš načrt ter nam onemogočilo izlet na Rogaško goro in priklenilo na dom marsikaterega ljubega gosta, se je završila slavnost vendar častno in v občo zadovoljnost. Ob poldvanajstih smo se zbrali v lepo okrašeni šolski sobi pri Sv. Križu domalega vsi člani domačega društva, trije zastopniki celjsko-laškega društva in nekateri gostje iz domačih okrajev.

* Tako je prav! Prepričani smo, da se bodo tudi izvenkranjski tovariši poprijeli z vso vnemo nabiranja denarnih prispevkov za skupni učiteljski konvikt. Imenovana društva naj takoj ukrepejo vse potrebno, da pridemo čimprej do smotra!
Uredn.

Predsrednik presrečno pozdravi vse navzoče, posebno Celjane ter otvori zborovanje s trikratnim »Slava« na cesarja. Potem prečita došle brzovjavne in pismene pozdrave ter odda besedo slavnostnemu govorniku, tovarišu Ferlincu. Ta nam očrta z jasno in jedrnato besedo, kako so politične razmere primorale našo državo k sedanjemu šolskemu zakonu, ki je odmeril učiteljstvu važno in precej visoko stopnjo v socialnem življenju, kako je isto takoj spoznalo svojo nalogo in iskalo pomoči v združenju, v učiteljskih društvih. Ko je potem še pojasnil, kdo je ustanovil naše društvo ter dokazal, da je isto vedno izpolnjevalo svojo nalogo in si s svojim delovanjem pridobilo poseben ugled v naši organizaciji, je zaključil svoj govor, izrazujoč z vznesenimi besedami nado, da se morajo tudi nam vremena zjasniti. Glasna pohvala je pričala, da je g. govornik zadel pravo struno.

Nato povzame besedo gospod predsednik ter naglaša z ozirom na predgovornikova izvajanja, da moramo biti hvaležni onim, ki so nam tako zgodaj osnovali naše prepotrebno društvo in ga ves čas njegovega obstanka vestno podpirali in predlaga, da se imenujeta naša prvoborilca gg. Matija Šumer in Simon Škrabl za častna člana našega društva. Predlog se je sprejel z velikim navdušenjem, nakar sta se slavljencema izročili krasni diplomi. Ginjenim srcem se zahvalita odlikovana za izkazano čast, in predsednik zaključil to pomenljivo zborovanje.

Ob dveh popoldne smo se zbrali v prijazni Ogrizkovi gostilnici na Slatini kjer so nam prav dobro postregli. Izrekla se je marsikatera napatnica in z velikim navdušenjem so se dražbale srečke »Lehrerhaus-Vereina« na Dunaju. Za 5 srečk smo izkupili 43 K, tako da je za rezervni fond »Zaveze« preostalo 38 K.

Zares, naša stanovska vzajemnost je imela ta dan veliko slavje, ki bo ostalo gotovo vsakemu udeležencu še dolgo v spominu.

Opomba. Tudi od urednika, tovariša Gangla, je došel brzovjavni pozdrav, a šele drugi dan, ker ga je nevihta zadržala.

Diplomi je krasno izvršila tvrdka Bonačeva v Ljubljani. Učiteljsko društvo za ljutomerski okraj je zborovalo dne 23. junija v Radincih. Obisk je bil jako dober ker se je udeležilo zborovanja mnogo tovarišev in tovarišic iz gornje-radgonskega okraja. Po običajnem pozdravu podeli g. predsednik besedo g. Čehu, da razpravlja o prvem vprašanju (»Preiskovanje duševnega obzorja učencev prvoletnikov«) letošnje uradne konference. G. govornik naznani, da bo pri uradni konferenci razpravljal o tem vprašanju g. ravnatelj Schreiner iz Maribora. O drugem vprašanju, (»Kako naj se obravnava prirodoznanstvo, da bo na korist bodočemu kmetijskemu poklicu učencev? — Ali se naj ustanovljajo kmet. nadaljevalni tečaji na tuokrajnih šolah?«) je govoril g. Pušenjak. Debata o tem predmetu je bila jako živahna ter se je navedlo mnogo razlogov, ki govore za ustanovitev nadaljevalnih slučajev, a tudi mnogo takih, ki govore zoper ustanovitev. Tudi o tretjem vprašanju »Kakšen bodi pouk v ženskih ročnih delih, da bo ljudstvo bolj zanimal?« se je razvila prav živahna debata. Gospodična Petovarjeva iz Kapele je podala o tem predmetu prav praktičnih navodil, kako postopati učiteljicam ročnih del, da bo za ta predmet več zanimanja med prebivalstvom. — Sklene se pri uradni konferenci predlagati, da se tudi v šolah na kmetih uvedejo vročinske počitnice,* da se za prihodnjo konferenco da le eno vprašanje na dnevni red, ki ga potem učiteljstvo lahko temeljito obravnava; naj se učiteljstvo odveže obveznosti izdelovanja nalog za uradne konference, ki se popravljajo kakor naloge učencev, kar je poniževalno za nas, ki smo morali napraviti izpit zrelosti in usposobljenosti; sklene se tudi predlagati, naj se tečaji na viničarski šoli, ki se jih udeležuje učiteljstvo, ne opuste.

Šentlenartsko učit. društvo je zborovalo dne 3. t. m. pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Najprej pozdravi g. predsednik

* Saj ima v 16. številki našega lista citirani ministrski odlok vendar veljavo za Štajersko! Ni torej treba ničesar predlagati. Uporabljajte le to, kar že imate in kar smete.

Uredn.

navzoče, zatem pa prečita dopis g. Mocherja, nadučitelja pri Sv. Lenartu, ki javlja svoj izstop iz društva in odložitve mandata zastopnika učiteljstva v okr. šol. svetu. Izstop, odnosno odstop se vzame na znanje. — G. Klemenčič poroča o »Zavezinem« zborovanju. Iz istega je posneti, da je društvo pomotoma naredilo pri »Zavezini« blagajni nekaj dolga, ki se bo prej ko prej poravnal. Delegatoma se izreče zahvala za njih trud ter se jima odkáže po 10 K kot potnina. Nato poda g. Klemenčič nekaj navodil o osnovi nadaljevalnih tečajev. Poročevalec poudarja, da je treba kmeta dovesti do spoznanja, da mu manjka stanovske izobrazbe. Kmet naj spozna, da ni dovolj, če dela samo roka, delati mora tudi razum. Povej mu, da nazaduje le zaradi neizobrazbe. Če država in dežela noče pomagati kmetu tako kakor bi morala, stopi ti, ljudski učitelj, kot prijatelj kmeta med ljudstvo ter ga poučuj. Siri med ljudstvom časopis »Kmetovalec«. Pri izbiranju podlog za cepljenje ameriških trt ga opozarjaj n. pr. da ni vseeno, če vzameš solonis, riparia portalis ali kako drugo ameriško trto. Treba ga je na odpornost raznih podlog opozoriti. Dokaži mu, da raznim vrstam podlog ne ugaja ista kakovost zemlje.

Opozori nadalje kmeta na kemična preizkuševališča v Ljubnem, Gradcu in Mariboru. Tja naj pošlje 1—2 kg zemlje, da jo tam preiščejo ter mu naznanijo, kakšnega in koliko gnoja te ali one vrste potrebuje njegova zemlja. — Podana slika v izberi ameriških podlog je le majhna točka iz učnega načrta nadaljevalnih tečajev. Končno opozarja g. Klemenčič cenjene tovarišice, naj bi tudi one prirejale shode za gospodnje in matere ter bi iste poučevale o vzornem gospodinjstvu in o pravilni reji in odgoji otrok.

Drugi poročevalec g. L. Sijanec, je predaval o napakah in nedostatkih tiskovin, ki jih rabi učitelj v ljudski šoli. Tozadavni predlog bo stavilo naše učiteljsko društvo pri letošnji uradni konferenci. Obenem se obračamo do mariborskega in slovenjebistriškega učiteljskega društva s prošnjo, da p. n. društveniki podpirajo imenovani predlog, da bo to že sila staro vprašanje enkrat rešeno ter dobimo priročne in dobre tiskovine. — Pri tej priliki se bo tudi vprašalo, ali je še veljaven odlok glede vročinskih počitnic ali ne.

Na predlog gosp. Blenka bo prihodnje zborovanje pri Sv. Trojici dne 11. avgusta t. l. Poročevalca: gg. Krajnc in Maurič. Pevska vaja ob 10. uri.

Književnost in umetnost.

60 letnico obhaja pesnik Simon Gregorčič dne 15. oktobra letošnjega leta. Gregorčič je bil rojen dne 15. oktobra 1844. na Vrsnem, v gorski vasi pod Krnom. Letos pa obhaja tudi štiridesetletnico svojega književnega delovanja.

Vega. Stotnik Fridolin Kaučič je priobčil v listu »Armeezzeitung« članek »Vega als Geschützkonstrukteur«. Ta članek priobčuje sedaj v ruskem prevodu petrograjski list »Artillerijskij žurnal«.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. Gdč. Marija Šušteršič, učiteljica v Hotederšici, na knj. kr. podr. števil. 288 nabrala 12 K.

Kolekta poštnih znamk za učiteljski konvikt. Eppur si mouve! Napredni štajerski tovariši in tovarišice so že začeli nabirati doneskov za konvikt. Iz gornjegrajskega okraja sta došli blagajniku J. Dimniku že dve kolekti poštnih znamk, vredni 22·9 K s pristavkom: »To je prvi donesek gornjegrajskega učiteljskega društva«. Iz tega smemo sklepati, da bo vrlo učiteljstvo gornjegrajskega okraja nadaljevalo započeto delo. Tako je prav! Čim več se bo nas zbralo okoli »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta«, tem prej bo stal naš konvikt v sredini Slovenije, kateri bo pričal potomcem, da smo se zavedali svojega zvanja in sicer ne